

© Savjet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. godina. Ovaj prevod urađen je uz pomoć Fonda za ljudska prava Savjeta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund) i nije obavezujući za Sud. Više informacija može se pronaći u punoj izjavi o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Informator o sudskoj praksi Suda br. 147

Decembar 2011. godine

Schwabe i M.G. protiv Njemačke - 8080/08

Presuda 1.12.2011. godine [Peto odjeljenje]

Član 5

Član 5-1

Zakonito hapšenje ili lišenje slobode

Lišenje slobode radi sprečavanja učešća u demonstracijama: *utvrđena je povreda*

Član 11

Član 11-1

Sloboda mirnog okupljanja

Lišenje slobode radi sprečavanja učešća u demonstracijama: *utvrđena je povreda*

Činjenice – Podnosioci predstavke odvezli su se u Rostok sa ciljem da učestvuju u demonstracijama protiv samita G8 u Heiligendamu, koji je trebalo da se održi od 6. do 8. juna 2007. godine. Dana 3. juna 2007. godine uveče njihov identitet provjeravala je policija na parkingu ispred zatvora Waldeck. Nakon što je pretresla njihov kombi, policija je pronašla transparentne na kojima su bili natpisi „sloboda svim zatvorenicima“ i „oslobodite sve odmah“ i uhapsila ih. Narednog dana, okružni sud odredio im je pritvor do 9. juna da bi se spriječilo neminovno izvršenje krivičnog djela. Po žalbi, regionalni sud potvrdio je prvostepenu odluku i utvrdio da su svojim transparentima, podnosioci predstavke namjeravali da podstaknu druga lica da oslobode zatvorenike iz zatvora Waldeck. Apelacioni sud odbio je naknadne žalbe podnosioca predstavke utvrdivši da je policija imala pravo da pretpostavi da bi se podnosioci predstavke odvezli do Rostoka i istakli svoje transparente na demonstracijama, koje su bile dijelom nasilne. Protiv podnosioca predstavke nikada nije pokrenut krivični postupak zbog podstrekavanja na oslobađanje zatvorenika.

Pravo – Član 5 stav 1: Druga alternativa člana 5 stav 1 tačka (c) omogućavala je državama da liše lice slobode kako bi se preduprijedilo krivično djelo koje je

konkretno i određeno naročito u pogledu mjesta i vremena njegovog izvršenja i njegovih žrtava. U slučaju podnosioca predstavke mišljenje domaćih sudova se razilazilo po pitanju konkretnog krivičnog djela koje su smatrali da će podnosioci predstavke počiniti: dok su okružni sud i regionalni sud smatrali da podnosioci predstavke namjeravaju da podstaknu druga lica da oslobode zatvorenike u zatvoru Waldeck, apelacioni sud je smatrao da su oni namjeravali da upotrijebe svoje transparente da podstaknu demonstrante u Rostoku da silom oslobode zatvorenike. Uz to, natpisi na transparentima mogli su se shvatiti na više načina; podnosioci predstavke su pak objasnili u domaćem postupku da su slogani bili upućeni policiji, zahtijevajući od nje da okonča brojna zatvaranja demonstranata, a nije im bila namjena da pozovu druge da oslobode silom zatvorenike. Nadalje, sami podnosioci predstavke nisu imali kod sebe nikakva sredstva koja bi mogla poslužiti da silom oslobode zatvorenike. Sud stoga nije ubijeđen da se produženo lišenje slobode podnosioca predstavke moglo razumno smatrati potrebnim da se oni spriječe da počinie dovoljno konkretno i određeno krivično djelo. Niti je moglo biti opravdano po članu 5 stav 1 tačka (b) „radi obezbjeđenja ispunjenja neke obaveze propisane zakonom” jer im policija nije naložila da se jave u policijsku stanicu u gradu svog prebivališta niti im zabranila da uđu u područje na kome je trebalo da održe demonstracije vezane za samit. Preventivno lišenje slobode podnosioca predstavke nije bilo opravdano ni po bilo kojoj drugoj tački člana 5 stav 1 Konvencije.

Zaključak: utvrđena je povreda (jednoglasno).

Član 11: Imajući u vidu da su bili lišeni slobode za vrijeme cjelokupnog trajanja samita G8, podnosiocima predstavke bilo je onemogućeno da učestvuju u demonstracijama protiv samita, za koje se ispostavilo da nisu bile organizovane sa namjerom da budu nasilne. Suprotno onome što je tvrdila Vlada, nije bilo dokazano ni da su sami podnosioci predstavke imali bilo kakvu namjeru da budu nasilni. Kod njih nije nađeno nikakvo oružje a ambivalentna priroda slogana na njihovim transparentima nije mogla da posluži da se dokaže da su svjesno namjeravali da podstaknu druge na nasilje. Lišenje slobode podnosioca predstavke stoga je predstavljalo zadiranje u njihovo pravo na slobodu mirnog okupljanja. Što se tiče srazmjernosti tog zadiranja, Sud je priznao priličan izazov sa kojim su se vlasti suočavale da bi garantovale bezbjednost učesnicima na samitu i da bi održale javni red i mir. Međutim, učestvujući u demonstracijama podnosioci predstavke pokušavali su da učestvuju u debati o pitanju od javnog interesa, čiji je cilj bio da kritikuje veliki broj lišavanja slobode demonstranata prije nego da pribjegniju nasilju ili da podstreknu druge na nasilje. Njihovo lišenje slobode koje je trajalo skoro šest dana, za koje je Sud utvrdio da je bilo protivno članu 5, nije bilo srazmjerna mjera za sprečavanje mogućeg podstrekavanja drugih da oslobode demonstrante lišene slobode tokom samita. Vlastima su bile dostupne druge djelotvorne a manje agresivne mjere za postizanje njihovih ciljeva, kao što je zapljena transparenata koje su našli u posjedu podnosioca predstavke.

Zaključak: utvrđena je povreda (jednoglasno).

Član 41: Po 3.000 EUR svakom podnosiocu predstavke na ime naknade nematerijalne štete.

© Savjet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. godina.

Zvanični jezici Evropskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prevod urađen je uz pomoć Fonda za ljudska prava Savjeta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On nije obavezujući za Sud i Sud ne preuzima odgovornost za njegov kvalitet. Prevod se može preuzeti sa baze podataka o sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili sa bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud dostavio. Prevod se može reprodukovati za nekomercijalne svrhe pod uslovom da se navede puni naziv predmeta, sa gore navedenom izjavom o autorskim pravima i pominjanjem Fonda za ljudska prava. Ukoliko je namjera da se bilo koji dio ovog prevoda upotrijebi za komercijalne svrhe, molimo vas da se obratite na adresu publishing@echr.coe.int

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int